

Landbouwnormen 2023: onttrekkingen voor eigen verbruik en privégebruik

In deze toelichting staan de normbedragen voor het eigen verbruik van de meest gangbare agrarische producten. Vervolgens gaan we in op het privégedeelte van de kosten van energie en water en hobbydieren.

Alle bedragen die hier vermeld worden, zijn exclusief omzetbelasting.

Agrarische producten

In tabel 1 staan de normbedragen voor de meeste agrarische producten. Voor producten die niet in deze tabel staan, gaat u uit van de marktwaarde van deze producten. Bij de waardering van producten wordt uitgegaan van de prijzen en aantallen volgens het handboek 'Kwantitatieve Informatie (KWIN) Veehouderij'.

Melk

Het normbedrag is gebaseerd op een gemiddeld verbruik en op een waardering tegen de gemiddelde kiloprijs.

Eieren

Het normbedrag is gebaseerd op een gemiddeld verbruik en op een waardering tegen de gemiddelde stuksprijs.

Akkerbouwproducten

Het normbedrag is gebaseerd op een gemiddeld verbruik van diverse akkerbouwproducten en op een waardering tegen een gemiddelde kiloprijs.

Groenten bij glastuinbouw

Het normbedrag is gebaseerd op een gemiddeld verbruik van diverse groenten geteeld onder glas en op een waardering tegen een gemiddelde kiloprijs.

Fruit

Het normbedrag is gebaseerd op het gemiddelde fruitgebruik in Nederland. We gaan ervan uit dat u 60% van het fruitverbruik binnen uw huishouden zelf teelt.

Snijbloemen

Het normbedrag is gebaseerd op een verbruik per huishouden. Wanneer er meer leden van uw huishouden deel uitmaken van uw objectieve onderneming (firma), verdeelt u het normbedrag voor snijbloemen over die leden.

Vleeskuikens, slachtkippen en vleeskuikenouderdieren

Het normbedrag is gebaseerd op de gemiddelde kiloprijs en is omgerekend naar een prijs per stuk. U moet zelf uw verbruik in aantallen aangeven.

Vleeskalkoenen

Voor vleeskalkoenen hebben we geen normbedragen. U moet zelf uw verbruik bepalen. U doet dit door het aantal kilogram vleeskalkoenen dat u hebt verbruikt te vermenigvuldigen met de dagprijs per kilogram.

Vleesvarkens

Voor het eigen verbruik bij vleesvarkens gaat u uit van de waarde volgens de slachtafrekening. Is deze waarde niet bekend, dan bepaalt u het verbruik door het aantal kilo's geslacht gewicht te vermenigvuldigen met de gemiddelde kiloprijs volgens tabel 1.

Rundvee: gebruiksvee

Voor het eigen verbruik bij het slachten van gebruiksvee (geen voorraad) gaat u uit van de waarde volgens de slachtafrekening. Is deze waarde niet bekend, dan bepaalt u het verbruik door het aantal kilo's geslacht gewicht te vermenigvuldigen met de gemiddelde kiloprijs van 1e kwaliteit slachtkoeien uit tabel 1.

Rundvee: vleesvee

Voor het eigen verbruik bij vleesvee dat uitsluitend bestemd is voor de slacht gaat u uit van de waarde volgens de slachtafrekening. Is deze waarde niet bekend, dan bepaalt u het verbruik door het aantal kilo's geslacht gewicht te vermenigvuldigen met de gemiddelde kiloprijs van de diverse soorten kwaliteitsvleesvee uit tabel 1.

Energie en water

Energie- en waterverbruik verschilt van gezin tot gezin. De bedragen in tabel 2 zijn daarom niet bedoeld als norm, maar als richtbedragen. Ze zijn gebaseerd op een gezin dat bestaat uit 2 volwassenen en 2 kinderen. Bestaat uw huishouden uit maar 2 of 3 personen, dan kunt u niet zomaar de helft of driekwart van het richtbedrag gebruiken. Bij het bepalen van de kosten moet u rekening houden met de grootte van uw woning en het leefpatroon van uw gezin. Bestaat uw huishouden uit meer of minder dan 4 personen, dan moet u het verbruik en de richtbedragen met 10% per persoon verhogen, respectievelijk verlagen. Als u de privékosten van energie en water aan de hand van rekeningen kunt vaststellen, moet u de werkelijke kosten in de jaarstukken verwerken. Als het energiebedrijf u een vast bedrag (forfait) voor privé-verbruik in rekening brengt, moet u dit bedrag in zijn geheel bij de privékosten boeken.

Gas en olie

Voor verwarming en koken met gas en olie gebruikt u de richtbedragen uit tabel 2. Voor olie zijn er geen aparte richtbedragen: u gebruikt hiervoor de richtbedragen voor gas. Bij het vaststellen van de richtbedragen zijn we uitgegaan van het gemiddelde gasverbruik per jaar per huishouden volgens het Nibud. Dit verbruik is omgerekend tegen de landelijk gemiddelde gasprijs. De richtbedragen zijn inclusief vastrecht, belastingen en dergelijke.

Bent u tuinder en krijgt u gas geleverd tegen tarief voor grootverbruikers? Dan bepaalt u het richtbedrag door het gemiddelde verbruik in m³ uit tabel 2 tegen grootverbruikerstarief te verhogen met het geldende percentage btw. U vindt het grootverbruikerstarief op de factuur van uw gasleverancier.

Elektriciteit en water

De richtbedragen voor het privéverbruik van elektriciteit en water staan in tabel 2. Daarbij hebben we rekening gehouden met vastrecht, energiebelasting, heffingskorting en belasting op leidingwater en zijn we uitgegaan van het gemiddelde elektriciteits- en waterverbruik per jaar per huishouden van 4 personen volgens het Nibud. Dit verbruik is omgerekend tegen de landelijk gemiddelde prijs. De bedragen zijn exclusief reinigingsrechten, zuiveringslasten en abonnementskosten voor televisie, internet, telefoon en dergelijke.

Als u afwijkt van de richtbedragen voor energie en water, moet u voor het privégebruik zelf de kosten bepalen. Hiervoor berekent u de verhouding tussen privégebruik en zakelijk gebruik van energie en water. In die verhouding verdeelt u de totale energiekosten over privé en uw bedrijf. U maakt dan geen gebruik van tabel 2, ook niet voor wat betreft het gemiddelde verbruik. U moet vaststellen wat u werkelijk hebt verbruikt. Houd óók rekening met de kosten van alternatieve energiebronnen, zoals kosten van zonnepanelen en windmolens, en de kosten van grondwaterbemaling en dergelijke. Als u de richtbedragen niet gebruikt, wijkt u niet af van de landbouwnormen. U kruist dan niet aan dat u afwijkt van de landbouwnormen.

Hobbydieren

Dieren die u niet bedrijfsmatig houdt, zijn privévermogen. Denk hierbij aan paarden, ezels, honden, geiten of schapen. De kosten van deze dieren zijn privékosten, bijvoorbeeld kosten van dekgelden, verzekeringen, mengvoeders, ruwvoer en dierenarts.

Tabel 1 Normbedragen eigen verbruik agrarische producten

Product	Omschrijving of hoeveelheid	Eenheid	Bedrag (€)
Melk	gemiddeld 75 liter	per persoon	33,00
Eieren	gemiddeld 148 stuks	per persoon	13,00
Akkerbouwproducten	diversen	per persoon	20,00
Groenten bij glastuinbouw	diversen	per persoon	15,00
Fruit		per persoon	25,00
Snijbloemen		per huishouden	31,00
Vleeskuikens		per stuk	2,76
Slachtkippen	legghennen	per stuk	0,43
Vleeskuikenouderdieren		per stuk	1,45
Vleeskalkoenen	indicatie gewicht: - hennen 9,8 kg - hanen 19,5 kg	per kg geslacht gewicht	dagprijs
Vleesvarkens	waardering volgens slachtafrekening	per slachting	bedrag volgens slachtafrekening
	prijs is niet bekend	per kg geslacht gewicht	1,72
Rundvee: gebruiksvee	waardering volgens slachtafrekening	per slachting	bedrag volgens slachtafrekening
	prijs is niet bekend	per kg geslacht gewicht	3,17
Rundvee: vleesvee	waardering volgens slachtafrekening	per slachting	bedrag volgens slachtafrekening
	prijs is niet bekend	per kg geslacht gewicht	4,90

Tabel 2 Richtbedragen privékosten energie en water ¹

Product	Gemiddeld verbruik ²	Eenheid	Richtbedrag (€)
Gas (Olie) ³	2.040	m ³	2.846,00
Elektriciteit	4.010	kWh	1.172,00
Water	163	m ³	264,00

1 Wijkt u af van de richtbedragen? Dan moet u voor privégebruik zelf de kosten bepalen. U gebruikt dan niet de gegevens uit bovenstaande tabel, ook niet van de kolom 'gemiddeld verbruik'. U moet vaststellen wat u werkelijk hebt verbruikt.

2 Het gemiddelde verbruik is gebaseerd op 4 personen. Bij meer of minder personen per huishouden verhoogt, respectievelijk verlaagt u het verbruik en de richtbedragen met 10% per persoon.

3 Voor olie zijn er geen aparte richtbedragen: u gebruikt hiervoor de richtbedragen voor gas.